

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 25CoP/43/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2213202211
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 09. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Spálová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2014:2213202211.3

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v právnej veci navrhovateľky: C. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom U., I. XXX/X, zastúpenej advokátkou: JUDr. Eva Skačániová, so sídlom Dunajská Streda, Korzo Bélu Bartóka 789/3, proti odporcovi: T. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom U., I. č. XXX/X, zastúpenému advokátom: Mgr. Patrik Gaál, so sídlom Dunajská Streda, Alžbetínske nám. 1203, o rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností na čas po rozvode k maloletému dieťaťu: M. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom ako matka, zastúpenému kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Dunajskej Strede, na odvolanie odporcu proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda zo dňa 15.5.2014 č.k. 10P/18/2013-148 - časti o spravovaní majetku maloletého dieťaťa, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti o spravovaní majetku maloletého a v závislom výroku o náhrade trov konania ruší a v zrušenom rozsahu vec vracia súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom prvostupňový súd manželstvo účastníkov konania rozviedol, maloletého M. na čas po rozvode zveril do osobnej starostlivosti navrhovateľky, ktorá bude spravovať aj jeho majetok. Odporcu zaviazal k povinnosti platiť výživné na čas po rozvode na maloletého M. mesačne sumou vo výške 120 Eur, ktoré výživné je splatné vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca predom navrhovateľke. Styk odporcu s maloletým M. neupravil. Napokon rozhodol, že účastníci nemajú právo na náhradu trov konania.

Rozhodnutie prvostupňový súd odôvodnil právne aplikáciou ust. § 23 ods. 1, § 24 ods. 1 a 4, § 25 ods. 1 a 2, § 62 ods. 1, 2, 3 a 5 Zákona o rodine. Vecne argumentoval tým, že nakoľko nie je nádej na obnovenie manželského spolužitia účastníkov konania, súd ich manželstvo rozviedol. Na čas po rozvode rozhodol aj o právach a povinnostiach rodičov k maloletému dieťaťu, ktoré z manželstva pochádzajú tak, že maloletého na čas po rozvode zveril do osobnej starostlivosti navrhovateľky, ktorá sa o maloleté dieťa riadne stará, zároveň určil výživné zo strany odporcu na maloletého vo výške 120 Eur poukazujúc tu hlavne na vyjadrenie jeho rodičov. Čo sa týka úpravy styku odporcu s maloletým rozhodol tak, že ho neupravil a to napriek tomu, že odporca ho upraviť žiadal, keď v tomto smere poukazal na výpoveď účastníkov konania, hlavne že sám odporca uviedol, že od septembra 2013 žiadne problémy čo sa týka stretnutia s maloletým dieťaťom nemá, nakoľko sú v každodennom styku. Maloleté dieťa vypočuté na Úrade práce, soc. vecí a rodiny v Dunajskej Strede dňa 22.04.2014 samo uviedlo, že mu vyhovuje styk s otcom tak, ako to tohto času prebieha, teda bez obmedzenia. Súd tak dospel k záveru, poukazujúc tu hlavne na vyjadrenie maloletého, ako aj na tú skutočnosť, že sami účastníci teda jeho rodičia uviedli, že od septembra 2013 žiadne problémy ohľadne styku otca s maloletým dieťaťom nie sú, že v danom prípade neupravil styk otca s maloletým, keďže tento je v dennodennom kontakte s otcom a sám sa vyjadril, že nežiada, aby súd upravil jeho styk s ním. Keďže je to podľa úvahy súdu v záujme maloletého, toho času s ním styk neupravil. Rozhodnutie o trovách konania oprel o ust. § 144 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku podal prostredníctvom svojho advokáta odvolanie odporca a to výslovne iba vo vzťahu k výroku súdu, ktorý sa týka spravovania majetku dieťaťa. Ako odvolacie dôvody uviedol absenciu určenia zastupovania maloletého dieťaťa ako obligatórnej súčasť rozhodnutia súdu, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa a nezákonnosť obmedzenia výkonu rodičovských práv a povinností vyplývajúcej zo správy majetku maloletého dieťaťa zo strany iba jedného rodiča. Poukázal na znenie ust. § 24 ods. 1 zákona o rodine podľa ktorého mal konajúci súd v rozsudku určiť, ktorí z rodičov resp. obaja sú oprávnení zastupovať a spravovať majetok maloletého dieťaťa na čas po rozvode. Súd vo výrokovej časti rozsudku upravil len otázku správy majetku maloletého, bez súčasnej nevyhnutnej úpravy jeho zastupovania. Nestotožnil sa ďalej s tým, že napriek zneniu ust. § 28 ods. 1 a 2, § 38 ods. 1 a 2 Zákona o rodine a čl. 18 Dohovoru o právach dieťaťa, konajúci súd v rozsudku určil, že spravovať majetok maloletého je oprávnená len navrhovateľka, keď má za to, že uvedeným postupom boli obmedzené jeho rodičovské práva a povinnosti, bez relevantného zákonného podkladu. Ako rodič maloletého má aj on záujem v rámci svojich rodičovských práv a povinností uplatňovať aj právo na zastupovanie a správu majetku maloletého a tým sa plne podieľať na výchove a starostlivosti o neho. Na tomto mieste poukázal aj na nález Ústavného súdu SR PL. ÚS 26/05 ako aj na rozsudok Okresného súdu v Liptovskom Mikuláši, sp. zn. 9P/73/2011. Odvolaciemu súdu navrhol, aby v zmysle ust. § 220 O.s.p. zmenil rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti o určení zastupovania a správy majetku maloletého tak, že súd maloletého na čas po rozvode zverí do osobnej starostlivosti navrhovateľky a obaja rodičia budú spoločne zastupovať maloletého a spoločne budú spravovať jeho majetok, o náhrade trov konania súd rozhodne tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na ich náhradu.

Navrhovateľka ani kolízny opatrovník odvolací návrh nepodali.

Navrhovateľka sa k doručenému odvolaniu odporcu písomne nevyjadrila, kolízny opatrovník vo svojom písomnom vyjadrení k doručenému odvolaniu navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti zmenil tak, že obaja rodičia budú spravovať majetok maloletého.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 O.s.p.), oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je možné podať odvolanie (§ 201 a § 202 O.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 205 ods. 2 písm. f O.s.p.), preskúmal rozhodnutie v napadnutej časti o spravovaní majetku maloletého dieťaťa, vrátane závislého výroku o náhrade trov konania, bez ohľadu na rozsah odvolania a jeho dôvody (§ 212 ods. 2 písm. a) v spojení s ust. § 81 ods. 1 O.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie odporcu je dôvodné, v dôsledku čoho je nevyhnutné rozsudok prvostupňového súdu v napadnutej časti i včítane závislého výroku zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

V zmysle § 24 ods. 1 Zákona o rodine v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného.

Hoci súd v časti, ktorou súd oprávnil navrhovateľku na spravovanie majetku maloletého po rozvode manželstva jeho rodičov, citoval príslušný § 24 ods. 1 Zákona o rodine, v odôvodnení rozhodnutia spravovanie majetku dieťaťa iba matkou ničím vecne nijako neodôvodnil. Rozhodnutie prvostupňového súdu je tak v tejto nepreskúmateľným.

Pod odňatím možnosti účastníka konať pred súdom treba rozumieť taký závadný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd, každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

V zmysle § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku je súd povinný uviesť, čoho sa navrhovateľ domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca, prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetliť, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd pritom dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Rozhodnutie súdu ako orgánu verejnej moci nemusí byť totožné s očakávaniami a predstavami účastníka konania, ale z hľadiska odôvodnenia musí spĺňať parametre (limity) zákonného rozhodnutia v zmysle citovaného § 157 ods. 2 O.s.p., pričom účastníkovi konania musí dať odpoveď na podstatné zásadné otázky a námietky spochybňujúce závery namietaného rozhodnutia v závažných a samotné rozhodnutie ovplyvňujúcich súvislostiach. Právo účastníka a povinnosť súdu na náležité odôvodnenie súdneho rozhodnutia vyplýva z potreby transparentnosti služby spravodlivosti, ktorá je esenciálnou náležitosťou každého rozhodnutia. Citované zákonné ustanovenie sa totiž chápe aj z hľadiska práv účastníka na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR, ktorého imanentnou súčasťou je aj právo na súdne konania spĺňajúce garancie spravodlivosti a toto ustanovenie treba vykladať a uplatňovať aj s ohľadom na príslušnú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len ESLP, porovnaj napr. rozsudok *Garciaruiz v Španielsko* z 21.1.1999) tak, že rozhodnutie súdu musí uviesť presvedčivé a dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené, rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí sa posúdiť vo svetle okolností každej veci. Judikatúra ESLP teda nevyžaduje, aby na každý argument účastníka bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia, ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (*Georiadis c. Grécko* z 29.5.1997, *Higgins c. Francúzsko* z 19.2.1998). Ústavný súd Slovenskej republiky opakovane vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa článku 45 ods. 1 Ústavy a článku 36 ods. 1 Listiny je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takémuto uplatneniu. Ústavný súd vo svojom uznesení z 23. júna 2004 sp. zn. III. ÚS 209/04 vyslovil, že „súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR a článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takémuto uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpovede na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia.“

Porovnajúc odôvodnenie preskúmaného rozsudku s vyššie uvedeným je zjavné, že prvostupňový súd sa s vyššie naznačenými kritériami odôvodňovania súdnych rozhodnutí v napadnutej časti dôsledne neriadil. Z odôvodnenia preskúmaného rozhodnutia nie je možné zistiť pre rozhodnutie súdu podľa citovaných zákonných ustanovení relevantné skutočnosti, v dôsledku čoho je rozsudok i nepreskúmateľným.

Neodôvodnením rozhodnutia v súlade so zákonným ustanovením cit. § 157 ods. 2 O.s.p. došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a tým k odňatiu účastníkom možnosti konať pred súdom. Preto bolo nevyhnutné, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa s použitím § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p. v napadnutom rozsahu zrušil a podľa ods. 2 citovaného ustanovenia vec v zrušenom rozsahu vrátil na ďalšie konanie.

Odvolací súd považuje na účelné a vhodné pre ďalší priebeh konania uviesť ešte niekoľko poznámok:

Rodičovské práva a povinnosti patria obidvom rodičom. Ak rodičia žijú v manželstve, predpokladá sa, že ich vykonávajú v zásade na základe vzájomnej dohody a v záujme maloletého dieťaťa. Zákon o rodine úpravu výkonu rodičovských práv a povinností v určitých špecifických situáciách rieši osobitne, čo zákonodarcovi nielen umožňuje čl. 51 ods. 1 ústavy, ale to aj predpokladá. Pritom zákonodarca preferuje predovšetkým dohodu rodičov pri výkone rodičovských práv a povinností (v danom prípade § 35, § 36, § 24 ods. 1 Zákona o rodine). Až keď nedôjde k dohode rodičov o výkone rodičovských práv, rozhodne o ich výkone súd, vždy však s prihliadnutím na záujem maloletého dieťaťa.

Medzi výkon rodičovských práv a povinností na čas po rozvode manželstva rodičov maloletého dieťaťa, ktorú musí súd obligatórne uviesť vo výroku rozsudku, je časť týkajúca sa zastupovania maloletého a správy jeho majetku. Zastupovanie dieťaťa navonok, ako správne odvolateľ namietal, súd prvého stupňa opomenul vo výroku rozsudku upraviť, čo musí byť následne pri novom rozhodovaní vo veci súdom prvého stupňa bezpodmienečne napravené, je právo konať za dieťa s právnymi účinkami, ktoré je odrazom práva rodičov o dieťati rozhodovať. Zásadne v bežných veciach môže rozhodovať každý z rodičov samostatne. Správa majetku dieťaťa predstavuje právo rodiča obhospodarovať majetok dieťaťa v súlade s jeho záujmami. Obe tieto práva zásadne patria obom rodičom, pokiaľ sú známi, žijú a nebolo im súdom zasiahnuté do spôsobilosti na právne úkony, ani do výkonu rodičovských práv a povinností, čo nie je daný prípad. Pri úprave výkonu rodičovských práv a povinností a to aj v rámci konania o rozvod manželstva, súd musí rešpektovať ust. § 28, § 38 a § 39 Zákona o rodine. Podľa týchto ustanovení sú nositeľmi práva zastupovať dieťa a spravovať jeho majetok zásadne obaja rodičia, s výnimkami podľa § 28 ods. 3 zák. o rodine, na daný prípad sa nevzťahujúcimi. Zákon však bez vplyvu na výkon rodičovských práv a povinností poskytuje zvýšenú ochranu záujmom dieťaťa, preto v odôvodnených prípadoch, keď niektorý z rodičov právo zastupovať dieťa a spravovať jeho majetok z určitého dôvodu nemôže, nechce, prípadne nie je schopný vykonávať riadne a v záujme dieťaťa, môže súd, na základe výsledkov vykonaného dokazovania, prípadne aj na základe dohody rodičov, priznať právo zastupovať dieťa a spravovať jeho majetok na čas po rozvode len jednému z nich, spravidla tomu, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti.

Povinnosťou prvostupňového súdu bude vo veci zastupovania a spravovania majetku maloletého M. opätovne konať, prihliadnuť pritom na všetky dôkazy aktuálne založené v spise, v prípade potreby i doplniť dokazovanie v rozsahu potrebnom na zistenie skutkového stavu a to i bez ohľadu na návrhy účastníkov (§ 120 ods. 2 O.s.p.), výsledky vykonaného dokazovania vyhodnotiť a následne v zrušenej časti ako i v opomenutom rozsahu (vo veci zastupovania maloletého), v ráttane náhrady trov konania (tu pri použití ust. § 144 O.s.p.) vo veci opätovne rozhodnúť, pričom rozhodnutie je potrebné náležite v súlade s ust. § 157 ods. 2 O.s.p. odôvodniť. V novom rozhodnutí rozhodne prvostupňový súd i o náhrade trov tohto odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O.s.p.).

Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je možné podať odvolanie.